

Gylta pensjónin: Eingin broyting hómast enn

Fyri sløkum tveimum árum síðani segði løgtingsformaðurin, at okkurt mátti gerast rættiliga skjótt við løngar- og pensjónsviðurskiftini hjá tingfólki. Enn er einki uppskot komið

EIRIKUR LINDENSKOV

EIRIKUR@SOSIALURIN.FO

– Samsýningin og eftirlønin hjá tingfólki verður ikki broytt beint nú.

Tað segði nývaldi løgtingsformaðurin, Páll á Reynatúgvu, við Sosialin 11. januar í 2016.

Tá lógin um lønir og eftirlønir hjá landsstýrinum kom í gildi eftir valið í 2015, visti tað seg, at lønin hjá løgtingsformanninum fylgdi lønini hjá lögmanni. Tað vil siga, at Páll á Reynatúgvu fekk 30 prosent meira í løn, enn Jógván á Lakjuni hevði fingið frammanundan.

Ein orsök til, at lønin hjá landsstýrisfólkunum skuldi hækka so nógv, var at landsstýrisfólkini mistu sera munadyggu tænastráðgjafapensjónina, sum kann geva teimum upp í 37.000 krónur í pensjón frá 60 ára aldri og restina av lívinum.

Men hóast løgtingsformaðurin fekk somu lønarhækking, sum løgmaður, so varðveitir hann kortini gyltu pensjónina. So nýggi løgtingsformaðurin fekk soleiðis bæði í posa og sekk.

Tí fregnaðist Sosialurin hjá honum, um hann vildi broyta pensjónsskipanina hjá løgtingsfólki, so hon samsvarar henni hjá landsstýrisfólki – so sum floksformenn siga varð avgjald.

– Tað hevur verið ómetaliga nógv

at gjørt, síðani tingið fór til arbeiðis eftir valið, so hetta hevur ikki verið á skrá, segði løgtingsformaðurin okkum 11. januar í 2017.

– Eg eri komin í ein sess, har eg ikki sjálvur havi sett treytirnar. Tað sama kann sigast um tey nývaldu tingfólkini. Tey eru vald á ting til treytir, sum vóru kendar frammanundan, segði Páll á Reynatúgvu.

Men løgtingsformaðurin ásannaði tó, at okkurt má gerast rættuliga skjótt.

Hann vísir á, at tá ið viðurskiftini hjá landsstýrisfólkunum nú er broytt, so er eisini neyðugt at broyta viðurskiftini hjá tingfólki, tí nógv hava sitið í báðum stöðum.

– Sjálvur haldi eg, at broytingin í viðurskiftum hjá tingfólkum átti at verði broytt samstundis sum tann hjá landsstýrisfólkum. Hetta var ikki gjørt tá, so vit noyðast at gera okkurt við viðurskiftini, segði løgtingsformaðurin.

Men nú sløk tvey ár seinni hevur enn einki verið at frætt um, hvørt løgtingsformaður ætlar at fremja hesar broytingar.

Páll á Reynatúgvu vil í dag einki siga við Sosialin um málið. Hann hevur púrt onga viðmerking, sigur hann.

Sum vit vísa á á næstu síðunum, so liggur ein risastór útreiðsla hjá Løgtinginum og bíðar, tí talan er um hundrætt milliónir, sum Løgtingið skal rinda løgtingsfólki í eftirløn. Hjá landsstýrinum

vaksa hesar útreiðslur ikki, tí við uppskotinum hjá Kaj Leo Holm Johannesen eru viðurskiftini broytt soleiðis, tá landsstýrisfólk fara úr starvi, so kosta tey ikki landskassanum eina krónu í eftirløn, tí tá er alt gólið.

Miðalstarvsaldurin hjá løgtingsfólki í dag er 8,7 ár.

Um løgtingsfólk í staðin fyri tænastráðgjafapensjón fingu 15 prosent í pensjónsinngjaldi, so kostaði eitt lögting upp á átta ár nógv minni í pensjónum, enn at tað ger í dag.

Tí um tingfólk fingu 15 prosent í pensjónsinngjaldi, so kostaði tað góðar 68.000 kr um árið fyri hvørt tingfólk. Tað hevði verið 2,2 milliónir um árið, ella 18 milliónir upp á átta ár.

Tingfólk, sum hava sitið 8 ár á tingið hava rætt til tænastráðgjafapensjón, sum tá er 36 prosent av lønini í 38. lønarflokki. Tann pensjónin er í dag 13.632 krónur um mánaðin frá pensjónsaldri og restina av lívinum – umframt tað, at eftirsitandi maki fær 75 prosent av hesum, tá viðkomandi doyir. Siga vit, at tingfólk liva í miðal 20 ár sum pensjónistar, so kostar tað 3,3 milliónir fyri hvørt tingfólk ella 108 milliónir fyri tey 33 fólkini.

Eyka byrðan hjá landskassanum er tí 90 milliónir krónur, sum komandi skattaborgarar skulu gjalda.

Pensjónin hjá landsstýrisfólki

Tók nógv ár at broyta lógina

Tað var ein tungur burður at broyta lønarviðurskiftini hjá landsstýrisfólki, sum mistu rættin til eina heilt serliga tænastráðgjafapensjón

EIRIKUR LINDENSKOV

Nú er tað ein serlig nevnd, sum í hvørjum valskeiði skal skriva lögmanni álit um, hvussu nevndin heldur, at lønar- og eftirlønarviðurskiftini hjá lögmanni og landsstýrisfólki skal vera.

Í nevndini sita Gunn Ellefsen, advokatur á Advokatfelagnum við Strond 4, Jóhannes Færø, grannskoðari á SPEKT, og Annika Sølvará, stjóri í Granskingarráðnum.

Nevndin skipaði seg á fyrsta fundi við Anniku Sølvará sum forkvinnu.

Uppgávan hjá nevndini er at geva lögmanni tilmæli um samsýningar og eftirløn landsstýrismanna v.m. sambært løgtingslóg nr. 77 frá 6. mai 2003.

Endamálið við lógini er at tryggja lögmanni dygt og væl grundað tilmæli um samsýningar og eftirløn landsstýrismanna v.m., og skal nevndin sambært lógini taka atlitið til:

- lønarlagið í landinum yvirhøvur
- teirri tign og ábyrgd, sum liggur í stórvunum
- hvussu samsvarandi stórv í grannalondum okkara verða lønt, og
- onnur viðkomandi viðurskifti.

Tilmælið skal verða handað í seinasta lagi við endan á aðru tingsetu í einum valskeiði. Tað vil í hesum føri siga í seinasta lagi áðrenn ólavsøku 2017 – og tað verður gjørt eitt tilmæli í hvørjum valskeiði.

Nevndin handaði lögmanni hetta álitid fyri ólavsøku í ár.

Tríggjar nevndir hava sitið undan hesari. Fyrsta nevndin læt sítt álit úr hondum tann 14. juni 2005 og onnur nevndin tann 27. juli 2009. Talan er í báðum førum um drúgvt álit neyvari lýsing av økinum og tilmælum um broytingar í lógini.

– Okkum upplýst hevur hvørki av hesum báðum álitum fingið nakra ítøkiliga politiska

Kaj Leo Holm Johannesen tók álitid frá nevndini í álvara og legði uppskot fyrri tingið um at broyta pensjónsskipanina hjá landsstýrisfólki

viðgerð, skrivar nevndin í álitinum.

Triðja nevndin handaði sítt álit tann 3. januar 2013. Hetta álitid varð viðgjørt politiskt, og við stóði í álitinum og viðgerðini varð semja um at gera broytingar í løgtingslóg um samsýning og eftirløn landsstýrismanna v.m.

Táverandi lögmaður, Kaj Leo Holm Johannesen, legði uppskot til løgtingslóg fyri Løgtingið tann 28. februar 2014.

Uppskotið varð lagt í serliga § 25 nevnd, sum hevði fleiri fundir um málið.

§ 25 nevndin legði fram álit tann 8. mai 2014.

Við 3. viðgerð varð eitt broytingaruppskot lagt fram og samtykt.

Endaliga uppskotið til løgtingslóg varð samtykt við 19 atkvøðum fyri, 0 ímóti og 12 blonkum atkvøðum tann 9. mai 2014.

Lógin varð lýst tann 19. mai 2014 at koma í gildi, tá ið nýtt landsstýrið hevði tikið við eftir fyrstkomandi løgtingsval.

Góð fyra ár eru liðin, síðani seinasta álitid varð handað, og góð trý ár eru liðin, síðani lógin varð broytt. Lógin kom í gildi á heysti 2015. Fyrsta uppgávan hjá Akseli V. Johannesen sum lögmanni 15. september í 2015 var at lýsa lógina.

Úrslitið av lógini er, at landsstýrisfólk fingu munandi lønarhækking, samstundis sum tey mistu eina fantastiska tænastráðgjafapensjón, sum eftir átta árum gav teimum fulla tænastráðgjafapensjón – enn tá við møguleika at fáa hana frá 60 ára aldri.

Nú fáa landsstýrisfólk 15 prosent í pensjónsinngjaldi, eins og onnur fólk.

Kelda: Álitid frá serligu nevndini